

16 mars 2017

Lackarebäckshemmet 65 år

Lackarebäckshemmet blir 65 år 2017, om man räknar efter invigningen 1952. Det blev 65 år redan i november 2016, om man räknar efter inflyttningen i november 1951. Detta var på sin tid en stor och uppmärksammad satsning. Byggnaderna står sig bra ännu i dag. Någon pensionering av själva hemmet kommer därför inte att ske, åldern till trots.

Försörjningshem från 1896

Vägen fram till det nya ålderdomshemmet hade varit lång. År 1896 hade ett försörjningshem invigts i Kärra (vid nuvarande Baggåkersgatan). Gårdens namn var Kärra Hökegården, och försörjningshemmet var känt som "Hökegår'n" eller "Höckegår'n". De gamla låg åtta i varje sal. De hade ett litet skåp för sina tillhörigheter och fick ha en väska på vinden. Män och kvinnor bodde åtskilda. Om två äkta makar kom till Hökegården, måste de alltså bo i skilda rum. Detta hem uppfyllde sin tids krav. Här fick de gamla mat, tak över huvudet och värme på vintern, men tiden gick. Under de följande årtiondenas välståndsförbättringar kom Kärra Hökegården att framstå som allt mer föråldrat och fattigt.

Var skall det nya ålderdomshemmet ligga?

förtroendevalda eller tjänstemän står på platsen, där Lackarebäckshemmet senare kom att byggas. Längst till vänster står Lelle-Börje helt klädd i svart, så som gamla gentleman på den tiden klädde sig, när de skulle vara finklädde. Längst till höger står stadsfullmäktiges ordförande Gustav Svensson mera modernt klädd i grå och kritstreckrandig kostym. På bilden står orden: "I valet och kvalet – var skall det nya ålderdomshemmet ligga?"

Under 1950-talet var man mycket stolt över Lackarebäckshemmet. Ett vykort med hemmet som motiv trycktes. (Foto i Mölndals Hembygdsförenings samling.)

Platsen utses

Bekymret var, att man inte hade pengar till nysatsningar. Mölndals stad var en fattig kommun med höga skatter. Man kunde dock planera inför framtiden. I Mölndals Hembygdsmuseum finns ett stort, färglagt och inramat fotografi, som skänktes till fattigvårdsstyrelsens ordförande, den gamle häradsdomaren Fredrik Börjesson, mera känd som "Lelle-Börje", då han efter 27 år med ålderns rätt lämnade sitt ordförandeskap. Fem

Enighet, glädje och god vilja

Lelle-Börje avled 1947 och avgick några år dessförinnan. Fotografiet bör vara taget på 1930-talet eller i början av 1940-talet. Till historien hör, att Gustav Svensson var socialdemokrat, och att Lelle-Börje var högerman och alltså Fattigvårdsstyrelsens ordförande i det röda Mölndal. De två samarbetade bra trots olika partitillhörigheter. Enighet, sämja och gott samarbete kom att utmärka arbetet för det nya ålderdomshemmet. I väggen högt uppe till höger om huvudingången finns en minnesplatta av sten infälld i väggen. På den står de vackra orden:

Minnestavlan i husfasaden. Foto: Lars Gahrn.

”Denna byggnad uppfördes 1950-1951 av Mölndals stad. Arkitekt: Per Rundberg Byggm: Olle Engkvist Enighet, glädje och god vilja, präglade företaget”.

Invigningskantat

Stensjöns kyrkokör under ledning av Birgitta Landgren övar inför jubileumskonserten. Foto: Stefan Risenfors.

Allt detta är skrivet med stora bokstäver (versaler). Till vänster om texten är Mölndals stadsvapen uthugget i stenen. Sådana minnesstenar sätter man upp endast på viktiga byggnader, som man är stolt över. Mölndalsborna var mycket riktigt (med all rätt) stolta över sitt nya ålderdomshem. Vid invigningen den 26 april 1952 uppfördes en kantat med text av kontraktsprosten Tage Orrgård och musik av musikediktör Elof Abrahamsson, som var organist i Mölndals kyrka (nu Fässbergs kyrka). Texten är tryckt, men var fanns noterna? Det visade sig, att Abrahamsson hade låtit binda in sina noter till kantaten och skänka detta band till

Lackarebäckshemmet. Från Mölndals Rotaryklubb kom partituret till Kjell Olmarker i Stensjökyrkans kör. Han insåg, att invigningens 65-årsjubileum skulle infalla i april 2017 och skapade en liten arbetsgrupp för att fira detta. Han fick med sig Jörgen Alexandersson från Rotaryklubbens kulturfond samt aktiveringspedagogen Tommy Stål och kulturkonsulents Erika Falk, bägge från Lackarebäckshemmet. Även jag som Mölndals historiker kom med i gruppen. Kjell Olmarker har omarbetat eller arrangerat kantaten för att den bättre skall passa kör och orkester. Till 65-årsjubileet av Lackarebäckshemmets invigning kommer Stensjöns

kyrkokör med musiker under ledning av Birgitta Landgren att återuppföra detta körverk söndagen den 23 april, först i Lackarebäckshemmet och sedan i Stensjökyrkan. Man har många anledningar att fira, och dem skall jag redogöra för i ett par kommande artiklar.

Lars Gahrn